

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE
DE
ISTORIE MEDIE
VOL. XXXVII, 2019

S U M A R

IN MEMORIAM

<i>In memoriam Ștefan Ștefănescu (Ileana Căzan).....</i>	9
<i>In memoriam Tüdös Kinga (Mária Pakucs).....</i>	15

ELITE ȘI SEMNE ALE PUTERII

Maria Magdalena SZÉKELY, <i>Din nou despre cupele moldovenești de argint. Cu prilejul unei descoperiri.....</i>	19
Mihai Anatolii CIOBANU, <i>Cupa lui Lupe Huru din Sala Armelor a Kremlinului moscovit.....</i>	41
Silviu ANDRIEȘ-TABAC, Mihai CIOCANU, <i>Cupe boierești din secolul al XVI-lea descoperite în stânga Prutului.....</i>	53

IPOSTAZE ALE PUTERII DOMNEȘTI

Dorel ȚUINEA, <i>Pătrunderea slujbașilor netransilvăneni ai lui Mihai Viteazul în societatea ardeleană</i>	73
Ștefan S. GOROVEI, <i>Genealogie dinastică și antroponimie istorică: doamnele lui Ștefan Tomșa al II-lea</i>	87
Oana RIZESCU, <i>Fațetele obedienței și valențele contestării. Autoritatea domnească și criticii săi pe parcursul tranziției la forma de guvernare fanariotă</i>	135

CARTOGRAFIE ȘI IDENTITATE URBANĂ

Adrian MAGINA, <i>Mirajul patriei pierdute. Ocuparea Caransebeșului de către otomani în memoria locuitorilor săi</i>	185
Laurențiu RĂDVAN, Mihai Anatolii CIOBANU, <i>Cum arăta curtea domnească din Iași? Informații inedite din surse cartografice</i>	195
Alexandru-Florin PLATON, <i>La belle ... et vivante ville de Yassi: între Orientul medieval și Occidentul modern. Jurnalul inedit de călătorie al unui genevez la Iași și în Basarabia, în 1811</i>	235

DOCUMENTA

Gheorghe LAZĂR, <i>Contribuții documentare privind genealogia familiei Târnoveanu (sec. XVII-XVIII)</i>	257
Petronel ZAHARIUC, <i>Despre închinările mănăstirii Adam, din ținutul Covurlui, la mănăstirea Sfânta Ecaterina de pe Muntele Sinai și la Mitropolia Moldovei și Sucevei</i>	279
Petronel ZAHARIUC, Gheorghe LAZĂR, <i>Un izvod de documente și o catagrafie a odoarelor mănăstirii Dobrovăț, păstrate la Muntele Athos (mănăstirea Zograf)</i>	303

RESTITUIRI

Șerban PAPACOSTEA, <i>Stat și națiune în evul mediu românesc</i>	361
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	371

RECENZII ȘI NOTIȚE BIBLIOGRAFICE..... 387

Documenta Romaniae Historica, seria B, Țara Românească, vol. XXVIII (1641-1642), întocmit de Oana Rizescu (coordonator), Ovidiu-Victor Olar, Elena Bedreag, Ruxandra Lambriu, Lidia Cotovanu, Editura Academiei Române, București, 2018, 1039 p. (Marius Chelcu); *Documente românești din arhiva mănăstirii Simonopetra de la Muntele Athos*, editor Petronel Zahariuc, în colaborare cu Florin Marinescu și Dumitru Nastase, Editura Univesității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016; 828 p. (Mariana Lazăr); Dumitru Agache, în colaborare cu Costel Chiriac, *Urice inedite de la Ștefan cel Mare și Petru Rareș. Valoare documentară și valențe istorice*, Editura Junimea, Iași, 2018, 820 p. (Petronel Zahariuc); Susana Andea, Adinel Ciprian Dincă (editori), *Exercițiul scrierii în Transilvania medievală și premodernă*, Argonaut Publishing, Cluj-Napoca, [2016], 347 p. (Dorel Țuinea); Tamás Pálosfalvi, *From Nicopolis to Mohács: A History of Ottoman-Hungarian Warfare, 1389-1526*, Brill, Leiden – Boston, 2018, 504 p. (Florin Nicolae Ardelean); Marinos Sariyannis, *A History of Ottoman Political Thought up to the Early Nineteenth Century*, with a chapter by E. Ekin Tuşalp Atiyas, Brill, 2019, 596 p. (Radu Dipratu); Adrian Andrei Rusu, *Castelul și spada. Cultura materială a elitelor din Transilvania în Evul Mediu târziu*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2019, 920 p. [91 pl. color în text] (Liviu Cîmpeanu); Gabriella Erdélyi, *Negotiating violence: papal pardons and everyday life in East Central Europe (1450-1550)*, Leiden and Boston, Brill, 2018, 247 p. (Rafael Chelaru); Florin Nicolae Ardelean, *Organizarea militară a principatului Transilvaniei (1541-1691). Comitate și domenii fiscale*, Academia Română – Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2019, 408 p. (Liviu Cîmpeanu); Arhim. Luca Diaconu, *Mănăstirea „Sf. Nicolae Domnesc” Popăuți. Importantă ctitorie a Moldovei închinată Patriarhiei de Antiohia*, vol. I și II, Editura Doxologia, Iași, 2018, 382 + 456 p. (Ștefan Andreescu); Oana Mădălina Popescu, Arhim. Policarp Chițulescu, Arhim. Nectarie Șofelea, *Sfânta Mănăstire Radu Vodă din București*, Editura Basilica, București, 2018, 342 p. (Mariana Lazăr); Laurențiu Rădvan (editor), *Orașul și biserica: patrimoniu, oameni, activități (secolele XV-XIX)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2019, 347 p. (Elena Bedreag).

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE..... 483

ABREVIERI..... 487

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XXXVII, 2019

SOMMAIRE

IN MEMORIAM

<i>In memoriam Ștefan Ștefănescu (Ileana Căzan).....</i>	9
<i>In memoriam Tüdös Kinga (Mária Pakucs).....</i>	15

ELITES ET SIGNES DU POUVOIR

Maria Magdalena SZÉKELY, <i>Encore une fois sur les gobelets moldaves d'argent. Autour d'une découverte.....</i>	19
Mihai Anatolii CIOBANU, <i>Gobelet du boyard Lupe Huru conservé dans la salle d'armes du Kremlin de Moscou.....</i>	41
Silviu ANDRIEȘ-TABAC, Mihai CIOCANU, <i>Gobelets des boyards du XVIe siècle, découvertes sur la rive gauche du Prut.....</i>	53

HYPOSTASES DU POUVOIRE PRINCIÈRE

Dorel ȚUINEA, <i>Présence des dignitaires non-autochtones au temps de l'administration du prince Michel le Brave en Transylvanie.....</i>	73
---	----

Ștefan S. GOROVEI, <i>Généalogie dynastique et anthroponymie historique: les épouses d'Etienne Tomsa II, prince de Moldavie</i>	87
Oana RIZESCU, <i>Hypostases de l'obédience et valences de la contestation. Autorité princière et ses contestataires au temps de la transition vers l'administration phanariote</i>	135

CARTOGRAPHIE ET IDENTITÉ URBAINE

Adrian MAGINA, <i>Mirage de la patrie perdue. L'occupation de la ville Caransebeș par les Ottomans dans la mémoire de ses habitants</i>	185
Laurențiu RĂDVAN, Mihai Anatolii CIOBANU, <i>Comment se présentait la cour princière de Jassy? Informations inconnues dans les sources cartographiques</i>	195
Alexandru-Florin PLATON, <i>La belle ... et vivante ville de Yassi: entre l'Orient médiéval et l'Occident moderne. Le journal inconnu d'un voyageur de Genève à Jassy et en Bessarabie, dans l'année 1811</i>	235

DOCUMENTA

Gheorghe LAZĂR, <i>Contributions documentaires concernant la généalogie de la famille Târnoveanu (XVIIe-XVIIIe siècles)</i>	257
Petronel ZAHARIUC, <i>Sur les dédicaces du monastère d'Adam, du département Covurlui, envers au monastère Sainte Catherine du Mont Sinai et à la Métropole de Moldavie et de Suceava</i>	279
Petronel ZAHARIUC, Gheorghe LAZĂR, <i>Un cartulaire et un inventaire des objets du culte du monastère Dobrovăț, conservés au Mont Athos (monastère de Zographou)</i>	303

RESTITUTION

Șerban PAPACOSTEA, <i>État et nation dans le Moyen Age roumaine</i>	361
---	-----

ADDENDA ET CORRIGENDA.....	371
----------------------------	-----

COMPTES RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES.....	387
---	-----

LIVRES REÇUS A LA REDACTION.....	483
----------------------------------	-----

ABBREVIATIONS.....	487
--------------------	-----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE “NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE
DE
ISTORIE MEDIE
VOL. XXXVII, 2019

CONTENTS

IN MEMORIAM

<i>In memoriam Ștefan Ștefănescu (Ileana Căzan).....</i>	9
<i>In memoriam Tüdös Kinga (Mária Pakucs).....</i>	15

ELITS AND SYMBOLS OF POWER

Maria Magdalena SZÉKELY, <i>Once again on the Moldavian silver cups. Some thoughts on a discovery.....</i>	19
Mihai Anatolii CIOBANU, <i>Lupe Huru's cup, the Kremlin armoury chamber.....</i>	41
Silviu ANDRIEȘ-TABAC, Mihai CIOCANU, <i>16th century aristocratic cups found in Moldavia, on the left side of the Prut.....</i>	53

FACETS OF THE PRINCELY POWER

Dorel ȚUINEA, <i>The intrusion of the non-autochthonous dignitaries during Michael the Brave's rule in Transylvania.....</i>	73
--	----

Ștefan S. GOROVEI, <i>Dynastic genealogy and historic anthroponymy: the wives of Stephen Tomsa II, lord of Moldavia</i>	87
Oana RIZESCU, <i>Facets of obedience and meanings of contestation: the princely authority and its critics during the transition to Phanariote rule</i>	135

CARTOGRAPHY AND URBAN IDENTITY

Adrian MAGINA, <i>The mirage of a lost Motherland. The Ottoman conquest of Caransebeș in the local community's memory</i>	185
Laurențiu RĂDVAN, Mihai Anatolii CIOBANU, <i>How did the princely residence in Iasi look like? New information from cartographic sources</i>	195
Alexandru-Florin PLATON, <i>La belle ... et vivante ville de Yassi: between the medieval and the modern world. A Genevese's travel log in Iasi and Bessarabia in 1811</i>	235

DOCUMENTA

Gheorghe LAZĂR, <i>Some documents on the genealogy of the Târnoveanu family (17th-18th centuries)</i>	257
Petronel ZAHARIUC, <i>On the dedications of the Adam monastery, from the Covurlui County, to Saint Catherine's monastery on Mont Sinai and to the Metropolitan See of Moldavia and Suceava</i>	279
Petronel ZAHARIUC, Gheorghe LAZĂR, <i>A cartulary and an inventory of cult objects from the Dobrovăț monastery, kept at Mount Athos (the Zograf Monastery)</i>	303

RESTITUTIONS

Șerban PAPACOSTEA, <i>State and Nation in the Romanian Middle Ages</i>	361
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	371
BIBLIOGRAPHICAL BULLETIN.....	387
BOOKS RECEIVED.....	483
ABBREVIATIONS.....	487